

Rainer Vakra
Keskkonnaamet
info@keskkonnaamet.ee

Teie 10.08.2023 nr 5-5/23/16275

Meie 07.09.2023 nr 1-7/2023/4904

Vastus pöördumisele

Austatud härra Vakra

Oleme RMK-s igakülgsealt kaalunud Viidumäe looduskaitsealal asuva kinnistu edasist kasutust, muuhulgas suhelnud erinevate teadusasutustega ja valitsusväliste organisatsioonidega, et selgitada välja nende võimalik huvi Viidumäe looduskaitseala keskuse hoonete edasise kasutamise vastu.

Viidumäe hoonetes on kokku 460 m² pinda, millest keskuse hoone on 160 m² ja saunamaja koos keskkonnahariduse õppeklassiga 177 m². Küllastajatele ööpäevaringselt kättesaadav ekspositsiooniala on 44 m². Hoonete kasutus on olnud ajas vähenev. 2021. aastal kasutas keskust 232 inimest ja 2022. aastal 172 inimest. Keskkonnahariduslikel eesmärkidel peatus Viidumäe keskuses 2021. aastal 94 inimest, 2022. aastal 38 inimest. Viimastel aastatel ei ole keskuse hooned olnud alaliselt mehitatud.

Kõik huvipooled on ühel meelel, et Viidumäe looduskaitseala on kahtlusteta kõrge looduskaitsealase, kultuuriloolise ja loodusharidusliku tähtsusega. Viidumäel on ajalooliselt läbitud õppepraktikat, teostatud erinevaid seireid, tehtud talguid ja pakutud loodusharidust. Samuti tegutses Viidumäel kaitseala administratsioon ja hiljem Keskkonnaameti piirkondlik kontor. Kokkuvõttes võib öelda, et Viidumäega on paljudel valdkonnaga seotud inimestel tugev emotsionaalne side, mida ei tohi alahinnata.

Küll aga arvame, et lisaks Viidumäe taristu emotsionaalsele väärtusele, on veelgi tähtsamad Viidumäe looduskaitseala loodusväärtused. RMK pakub loodusharidust ja teavitab külastajaid Vilsandi rahvusparki külastuskeskuses Loona mõisas, mis asub 8 km kaugusel Viidumäest. Rahvusparkide külastuskeskuste väljaarendamise RMK poolt on ette näinud keskkonnaminister (1.04.2021 käskkiri nr 1-2/21/175). Kahe lähestikku asuva külastuskeskuse käigushoidmine ei ole RMK hinnangul kuluefektiivne ega põhjendatud.

RMK haldab Viidumäe looduskaitsealal asuvaid Viidumäe (1,6 km), Audaku (2,8 km) ja Allikasoo (2,8 km) õpperadasid ja Rauna vaatetorni (kõrgus 54 m merepinnast). Rauna vaatetorn rekonstrueeriti 2022. aastal ja käesoleval aastal algasid Audaku õpperaja rekonstrueerimistööd. Viimastel aastatel on looduskaitseala matkaradasid ja vaatetorni külastanud keskmiselt 4000 külastajat aastas, mis näitab, et kaitseala külastamise vastu on huvi olemas.

Eelnevast tulenevalt oleme otsustanud mitte taotleda Viidumäe looduskaitsealal asuvaid hooneid RMK kasutusse, sest need hooned ei ole otseselt vajalikud kaitseala loodusväärtuste tutvustamiseks ja loodusteadlikkuse edendamiseks. Looduses liikumiseks vajalik külastustaristu on Viidumäe looduskaitsealal olemas ja RMK jätkab selle korrashoidu ja arendamist.

Eraldi toome välja, et Keskkonnaamet on teinud väga head tööd, muutes Viidumäe looduskaitseala ekspositsiooni aastaringselt külastajatele kättesaadavaks. RMK on valmis ekspositsiooni enda hoole alla võtma ja tagama, et looduskaitseala väärtusi tutvustav infoallikas oleks ka edaspidi külastajatele kättesaadav. Leiame võimaluse kolida ekspositsioon õpperadadele lähemale (kaalume eraldi varjualuse vms rajamist), et senisest rohkem külastajaid saaksid võimaluse kaitseala väärtustega tutvuda. Sellest tulenevalt teeme teile ettepaneku anda Viidumäe keskuse ekspositsioon üle RMK-le.

Selleks, et säilitada looduskaitseala matkaradade takistamatu kasutus ja hooldamine ka edaspidi, teeb RMK ettepaneku vormistada radade aluse maa osas volitatud asutuseks RMK, sellekohase ettepaneku vormistame ja edastame eraldi koos kaardimaterjaliga. Ühtlasi kinnitame, et jätkame loodusõppeprogrammide läbiviimist nii Viidumäe looduskaitsealal kui Vilsandi rahvuspargis ja Viidumäed külastavad loodusesõbrad ja talgulised saavad vajadusel ööbida lähedalasuvas Loona mõisas.

Viidumäe keskuse kinnistu võiks endale aga leida uue peremehe, kes leiaks majadele sobiva otstarbe ning hoolitseks praegu veel heas seisus hoonete eest aastaringselt.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kristjan Tõnisson
juhatuse liige